

*Медицина
Университеті*

Кафедра: Психиатрия және наркология

*Тақырыбы: Психиатриядағы дамудың негізгі
этаптары және бағыттары. Стигматизация
мәселелері*

*Тексерген: Өскенбаева Ж.С
Орындаған: Алимбаева Ж.Е
Факультет: жалпы медицина
Курс: 5
Топ: 31-1*

Алматы 2013 ж.

Жоспар:

- ***Кіріспе бөлім:***
Психиатрия туралы жалпы тусінік;
- ***Негізгі бөлім:***
  - *Психиатрия дамуының этаптары;*
  - *Психиатриядағы негізгі даму бағыттары;*
  - *Стигматизация мәселелері;*
- ***Қорытынды бөлім.***
- ***Қолданылған әдебиеттер.***

Психиатрия (грекше *psyche* – «жан» ,
iatreia – «емдеу») медициналық
психиатриялық аурулар туралы
медицина саласы. Ең негізгі
медициналық саланың бірі ретінде
өзіне көптеген ғылыми және
практикалық мәселелерді қосады

Психиатрияның даму этаптары:

3 кезеңнен тұрады:

- 1) XIX ғасырға дейін. Бұл кезеңде психиатрия медицинада жеке сала ретінде қалыптаспаған. Адамға жын кірген деп санап, жынды қуу мақсатында қамшымен сабау сияқты ем жүргізген.
- 2) XIX – XX ғасырдың жартысына дейінгі кезең. Бұл кезеңде психиатрия жеке медициналық пән ретінде қалыптасты. Психикалық бұзылыстарды табиғи себептерден және мидың ауруы себептерінен дамиды деп санады.
- 3) XX ғасырдың жартысынан қазірге дейінгі кезең. Ерекшелігі:
  - Психикалық аурулар тек организмнің және мидың бұзылысы ғана емес, тұлғаның және санасының бұзылысы ретінде
  - Препараттармен ғана емес психотерапия қолданылады, яғни сөзбен емдеу. Әлеуметтік жағдай жасау.
  - Реабилитация шаралары, аурудың алдын алу шаралары.

Ю.М Кузнецов бойынша психиатрияның даму этаптары:

Этаптар	Уақыт аралығы	Қысқаша мінездеме
Эмпирикалық	XVIII ғасырдың соңына дейінгі	Психикалық бұзылыстар туралы ойлар миф, баллада, легенде, религиялық концепцияларда көрінеді
Феноменологиялық	XVIII ғасырдың соңынан XIX ғасырдың 3 –ші жартысына дейінгі	Психикалық бұзылыстар туралы симптомдар және синдромдар сияқты терминдер қалыптасты. Психиатриялық клиникалар, кафедралар пайда болды
Нозологиялық	XIX ғасырдың 3-ші жартысынан қазірге дейінгі уақыт	Психикалық аурулардың этиопатогенезін, клиникасын, ағымын зерттеу. Психотерапия, психопрофилактика әдістерін кенінен қолдану

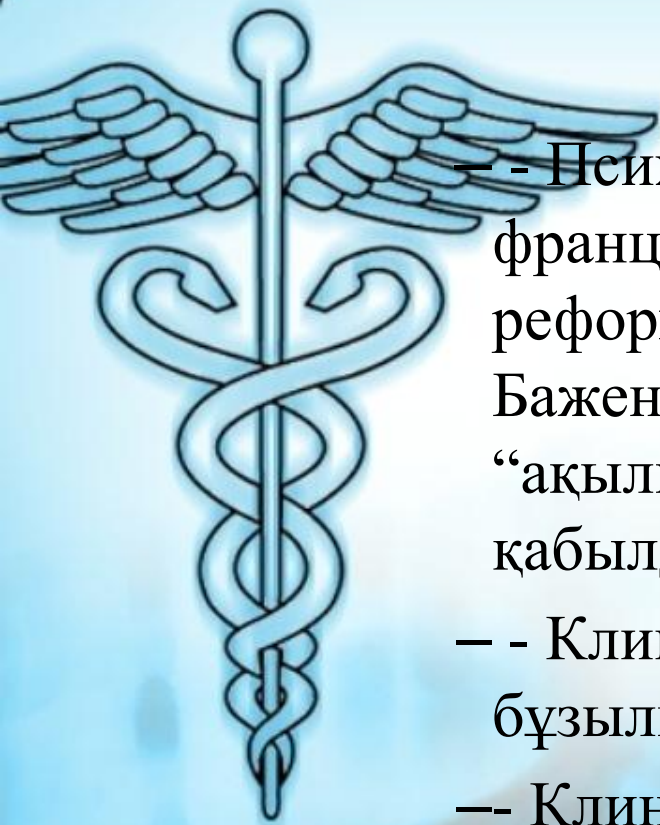

Психиатриядағы негізгі даму бағыттары:

Клиникалық

Психологиялық

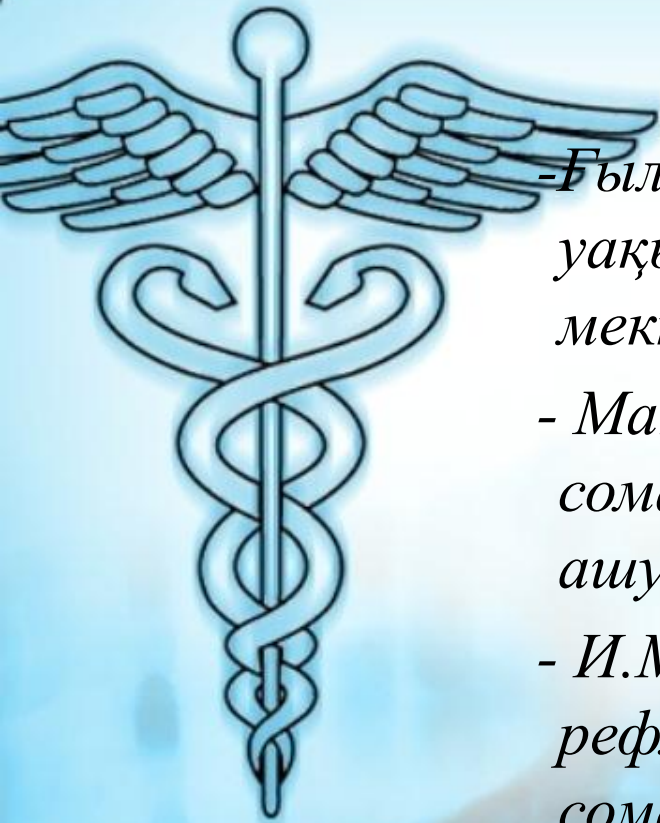
Биологиялық

Клиникалық бағыт

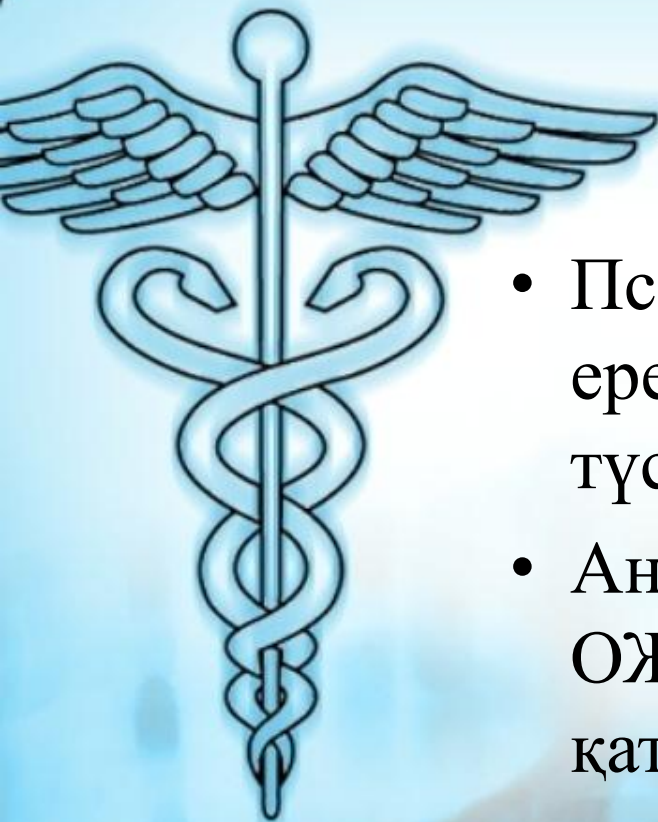
- Психиатрияның клиникалық бағытта дамуын француз психиатры Ф.Пинель 1793 реформасымен байланыстырса, Н.Н.Баженованың бейнелік сипаты арқылы “ақылынан адасқандар” науқас адамдар ретінде қабылданды.
- Клиникалық бақылаулар негізінде психикалық бұзылыстар табиғатының гипотезасы құрылды.
- Клиникалық психиатрияның дамуында теориялық және практикалық тұрғыдан неміс психиатры Э.Крепелин ұсынысы *психикалық бұзылыстарды нозологиялық жіктеу* маңызды орын алды. Ол алғаш рет жеке ауру ретінде (ерте ақылкемділігі) деменцияны ашып, кейін ол шизофрения деген атауға ие болды.

Психологиялық бағыт

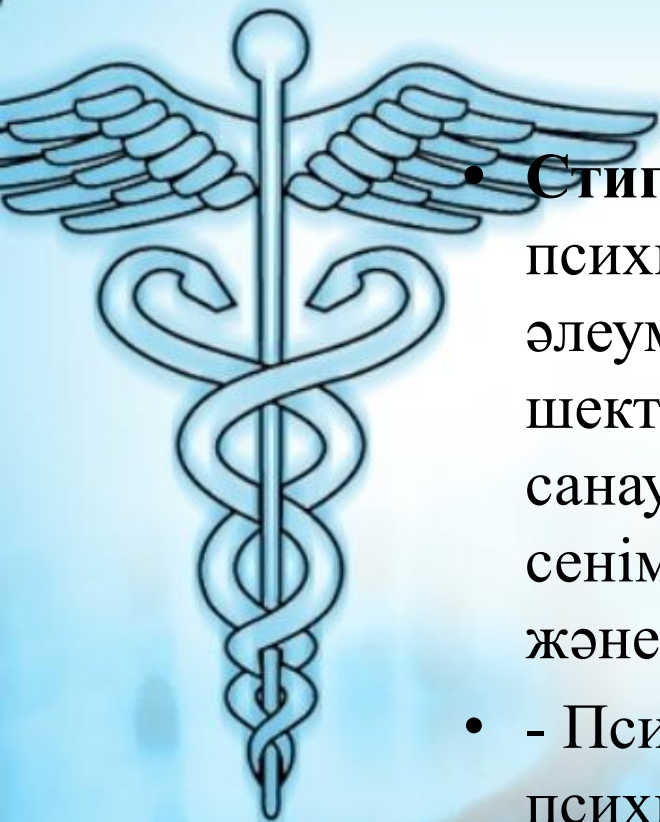
- Ғылыми психологияның пайда болу уақытынан бастап әр түрлі психологиялық мектептер пайда болды.
- Маңызды саты болып психикалық және соматикалық өзара қатынастың механизмін ашу болып табылады.
- И.М Сеченов пен И.П Павловтың құрған рефлекс концепциясы психикалық және соматикалық арақатынасты, сонымен қатар ми қызметінің ми қызметінің бейнелеу қызметін түсіндіруде жаңа ғылыми-методологиялық тәсіл ашты.

Биологиялық бағыттар

- Психикалық бұзылыстар бас миының ерекше функциональды жағдайымен түсіндірілді.
- Англия нейрофизиологы Дж. Джексон ОЖЖ гі құрылымдық функциональды қатынастардың ерекшелігі жөнінде концепцияны дамытты. ОЖЖ дамуы оның мен функцияларының күрделенуімен көрінеді сондықтан ОЖЖ зақымдалғанда көбінесе жоғары құрылымды, жас структуралар зардап шегеді деп санады.

Стигматизация мәселелері

- **Стигматизация** (грек. Stygma –дақ, клеймо) психикалық ауру науқастың негативті әлеуметтік көрінісі, яғни ортадан өзін шектетілген, ұятсыз, дискриминация ретінде санау. Науқаста сол уақытта ұялу, кінә, сенімсіздік, қорқыныш сезімі пайда болады және симптомдарын жасыруға тырысады.
- - Психикалық ауруы бар науқасты психиатриялық стационарға госпитализациялау, ауруханадан тыс психиатриялық мекемелерге есепке алу науқастар үшін қосымша қиналу болып табылады. Әлеуметтік адаптация төмендейді, өзіне деген негативті көзқарастар дамиды.
- - Психиатриялық көмекке баруға қорқу.

Қолданылған әдебиеттер:

- *Н.М Шариков, Ю.Г Тюльпин
“Психиатрия” 2000 ж.*
- *Н.Н Иванец, Ю.Г Тюльпин, В.В Чирко, М.А
Кинкулькина “Психиатрия және
наркология” ГЭОТАР-Медиа 2012ж.*
- www.google.kz